

NOVOROZENECKÝ SCREENING U AMBULANTNÍCH A DOMÁCÍCH PORODŮ

MUDr. Tomáš Jimramovský
odd. 56, novorozenecká JIP
Pediatrická klinika LF MU a FN Brno

NOVOROZENECKÝ SCREENING

Novorozenecký screening je aktivní a celoplošné vyhledávání chorob v jejich časném stadiu tak, aby se tyto choroby diagnostikovaly a léčily dříve, než se stačí projevit a způsobit dítěti nevratné poškození zdraví.

NOVOROZENECKÝ SCREENING

Druhy screeningu:

- ✘ laboratorní screening
- ✘ screening kongenitální katarakty
- ✘ screening sluchu
- ✘ screening vrozené vývojové dysplazie kyčelního kloubu
- ✘ ostatní (UZ ledvin, UZ CNS, PAF, ROP,)

NOVOROZENECKÝ SCREENING

Předpoklady pro provádění celoplošného screeningu:

- ✘ vyšetřovaná choroba musí být jasně diagnostikovatelná
- ✘ choroba představuje významný zdravotně sociální problém
- ✘ choroba je častá, má incidenci 1:50 000 – 1:100 000
- ✘ zachycení choroby v jejím časném stadiu umožňuje taková léčebná opatření, která pozitivně ovlivní průběh choroby či dokonce sníží úmrtnost na ni, léčebná opatření musí být běžně dostupná pro všechny zachycené jedince

NOVOROZENECKÝ SCREENING

- ✘ existuje obecně uznávaný screeningový test
- ✘ společnost je schopna zajistit provádění laboratorního testu u všech novorozenců po stránce organizační a ekonomické

NOVOROZENECKÝ SCREENING

Provádění novorozeneckého screeningu probíhá v souladu s platnou legislativou (zákon č.372/2011Sb. a č.373/2011 Sb.) a dle doporučení MZ ČR:

- ✘ Metodický návod k zajištění celoplošného novorozeneckého labor. screeningu a následné péče, Věstník MZ ČR částka 6/2009
- ✘ Metodické opatření k celoplošnému screeningu vrozené katarakty v ČR, Věstník MZ ČR částka 9/2005
- ✘ Metodický pokyn k provádění screeningu sluchu u novorozenců, Věstník MZ ČR částka 7/2012
- ✘ Metodický návod o vyšetřování dětských kyčlí, Věstník MZ ČR částka 8/1996

AMBULANTNÍ A DOMÁCÍ PORODY

Zákonný zástupce dítěte by měl zajistit novorozenci, propuštěnému před uplynutím 72 hodin od jeho narození do vlastního sociálního prostředí, do 24 hodin po propuštění zdravotní péči (klinické vyšetření) u poskytovatele zdravotních služeb v oboru neonatologie, dětské lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost.

Zajištění těchto zdravotních služeb (klinického vyšetření) neznamena, že novorozenec je tímto automaticky zaregistrován u praktického lékaře pro děti a dorost.

(Věstník MZ ČR částka 8/2013)

AMBULANTNÍ A DOMÁCÍ PORODY

Doporučuje se, aby zákonný zástupce zajistil novorozenci, který byl propuštěn před uplynutím 72 hodin od jeho narození do vlastního sociálního prostředí nebo se narodil doma, vyšetření následujícími poskytovateli zdravotních služeb:

- ✘ screening vrozené katarakty - provádí oční lékař, měl by být proveden do 4 týdnů života novorozence
- ✘ screening sluchu - na pracovišti ORL nebo foniatrie, měl by být proveden do 4 týdnů života novorozence
- ✘ screening kyčelních kloubů - provádí ortoped, měl by být proveden do 7. dne po narození

AMBULANTNÍ A DOMÁCÍ PORODY

Nejsou jasná celorepubliková pravidla pro odběr NLS

- ✘ dle Věstníku MZ ČR z 9. prosince 2013, částka 8, strana 2: provedení odběru krve na screening 48-72 hodin po narození u ambulantních a domácích porodů se provede u poskytovatele zdravotních služeb v oboru neonatologie, dětské lékařství nebo PLDD
- ✘ kód NLS 02210 je však nasmlouván pouze pro PLDD

V březnu 2016 oslovena moravská novorozenecká a dětská oddělení, jak řeší problematiku NLS u těchto dětí:

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

PRACOVISŤĚ	ODBĚR NLS	KARTIČKA	KÓD NLS
Vyškov	výjimečně	ne	ne
Ivančice	0	0	0
Kyjov	výjimečně	ne	ne
Břeclav	výjimečně	ano	ne
Znojmo	ano	ano	ano
Boskovice	ne	ano	0
Třebíč	výjimečně	ano	ne
Nové Město n.M.	ne	ne	0

ZLÍNSKÝ KRAJ

PRACOVIŠTĚ	ODBĚR NLS	KARTIČKA	KÓD NLS
Zlín	ano	ano	ne
Vsetín	výjimečně	ne	ne
Valašské Meziříčí	ne	ano	0
Uherské Hradiště	ano	ano	ne
Kroměříž	ano	ano	ne

OLMOUCKÝ KRAJ

PRACOVIŠTĚ	ODBĚR NLS	KARTIČKA	KÓD NLS
Olomouc	výjimečně	ne	ne
Prostějov	ne	ne	0
Šumperk	ano	ano	ne
Přerov	ano	ano	ne
Šternberk	ano	ano	ne
Jeseník	ano	ano	ne

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

PRACOVIŠTĚ	ODBĚR NLS	KARTIČKA	KÓD NLS
Ostrava-Poruba	výjimečně	ano	ne
Ostrava-Vítkovice	0	0	0
Ostrava-Fifejdy	ne	ne	0
Havířov	ano	ano	ano
Karviná	ano	ano	ne
Nový Jičín	ne	ano	0
Frýdek-Místek	ano	ano	ne
Opava	ano	ano	ne
Třinec	ano	ano	ne
Krnov	ano	ano	ne

KRAJ VYSOČINA

PRACOVIŠTĚ	ODBĚR NLS	KARTIČKA	KÓD NLS
Jihlava	výjimečně	ano	ne

DĚTSKÁ ODDĚLENÍ

PRACOVIŠTĚ	ODBĚR NLS	KARTIČKA	KÓD NLS
Hodonín	0	0	0
Hranice	0	0	0

BRNO

PRACOVISŤĚ	ODBĚR NLS	KARTIČKA	KÓD NLS
PDM, PeK, odd. 56	ano	ano	ne
PRM, NO, Obilní trh	ne	ano	0
PMDV, NO, Bohunice	ne	ano	0
NMB, NO, Polní	výjimečně	ano	ne

ZÁVĚR

- ✘ zjištěny výrazné rozdíly mezi jednotlivými pracovišti
- ✘ vzhledem k předpokládanému nárůstu dětí rozených doma nebo ambulantně, bude důležité najít co nejdříve řešení vyhovující všem zainteresovaným stranám a pokud možno vydat nějaké celorepublikové jednotné doporučení
- ✘ vhodná spolupráce odborných společností (ČNeoS, ČPS, SPLDD), MZ ČR a pojišťoven

ZÁVĚR

DEKLARACE PRÁV DĚTÍ, 20.11.1959, NEW YORK

Článek 2 : Dítě požívá zvláštní ochrany. Zákon a ostatní opatření nechť mu poskytují příležitost i prostředky k tomu, aby se mohlo rozvíjet fyzicky, duševně, morálně, duchovně a sociálně zdravým způsobem a v podmínkách svobody a důstojnosti. Nejvyšším měřítkem zákonodárné činnosti v této oblasti je zájem dítěte.

ZÁVĚR

DEKLARACE PRÁV DĚTÍ, 20.11.1959, NEW YORK

Článek 4 : Dítě požívá výhod sociálního zabezpečení. Je oprávněno vyrůstat a rozvíjet se ve zdraví; proto se jemu i jeho matce poskytuje zvláštní péče a ochrana včetně přiměřené péče v době před jeho narozením i po něm. Dítě má právo na přiměřenou výživu, bydlení, zotavení a lékařskou péči.

DĚKUJI ZA POZORNOST

